

25/6/02

**MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
BESCHERMING ALS MONUMENT, STADS- OF DORPSGEZICHT**

**DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN,
AMBTENARENZAKEN EN BUITENLANDS BELEID,**

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2001 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering;

Gelet op het ministerieel besluit van 14 juni 2001 houdende ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 02 mei 2002,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998:

Omwille van het algemeen belang gevormd door zijn historische en historische, in casu architectuurhistorische waarde:

- als monument:

PASTORIJ, TUINMUUR EN POORTJE, gelegen te Tongeren (Rutten), Rechtstraat 11;

bekend ten kadaster:

Tongeren, 14e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 580EDEEL.

Omwille van het algemeen belang gevormd door zijn historische en historische, in casu architectuurhistorische en socio-culturele waarde:

- als dorpsgezicht:

PASTORIJTUIN, gelegen te Tongeren (Rutten), Rechtstraat 11;

bekend ten kadaster:

Tongeren, 14e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 580EDEEL.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische waarde van het monument:

In 1911 stemde de Ruttense gemeenteraad ermee in het grootste deel van de kosten voor een nieuw te bouwen pastorie op zich te nemen, aangezien de oude pastorie in een erbarmelijke toestand verkeerde. Mathieu Christiaens maakte verschillende ontwerpen voor de nieuwbouw, en na goedkeuring door de provinciale architect en door de Commissie voor Monumenten, werd de bouw aangevat op een perceel in de Rechtstraat, onmiddellijk grenzend aan het kerkhof. De samenwerkende aannemers Renier Ulix en A. Malaise werden aangeduid als uitvoerders. De werken werden voltooid in 1914.

Historische, in casu architectuurhistorische waarde van het monument:

Alleenstaand herenhuis van drie traveeën en twee bouwlagen, opgetrokken op een gedeeltelijk opgehoogd terrein, vooraan, links en achteraan omgeven door een tuin, door een muurtje met poort gescheiden van het kerkhof. Gekoppeld diephuis en breedhuis, respectievelijk een leien zadeldak en een dito schilddak. Het gebouw is opgetrokken in baksteen met een hoge, breukstenen plint en een muizentandfries onder een houten kroonlijst. Representatieve façade met spitsbogige hoofdingang in dito portaal, rechthoekige vensters, alleen of gekoppeld per drie, met natuurstenen of houten kloosterkozijnverdeling, overspannen door strekse steek- en spitsbogen. Lijstwerk en decoratieve details in geglazuurde baksteen en hardsteen. Zijgevel richting kerkhof met semi-officieel karakter, met monumentale zij-ingang en erker, het geheel in dezelfde stijl als de voorgevel. Aan de straatzijde, op straatpeil, werd een lagere bijbouw met garage toegevoegd.

T-vormige hal bestaande uit een dwarse vestibule aansluitend op een overlangse hal, die de zij-ingang met de traphal verbindt. Links vooraan is de officiële ontvangstkamer geïsoleerd, achteraan de privé-vertrekken, rechts vooraan de dienstvertrekken, van waaruit de kelders en garage toegankelijk zijn. De eerste verdieping is minder beredeneerd, met een overlangse hal en wederzijds belendende ruimten.

Qua interieur worden vooral de representatieve ruimten op het gelijkvloers benadrukt, met adequate betegeling en planken bevloering, trompe-l'oeil-schilderingen en stucwerk, natuurstenen schoorstenen, eikenhouten paneeldeuren, sierlijk hang- en sluitwerk.

De historische en historische, in casu architectuurhistorische en sociaal-culturele waarde van het dorpsgezicht:

De tuin kan worden beschouwd als de logische uitbreiding van een comfortabele burgerresidentie, maar moet zeker ook gezien worden als onderdeel van het kerksite. Pastorie, tuin en kerkhof vormen via het poortje in de muur en de specifieke gerichtheid van de zij-ingang een ondeelbaar, functioneel en esthetisch ensemble. Het pastorijsite domineert daarenboven het kruispunt met de Kapittel- en Proenhofstraat en vormt een markeringspunt omdat het bouwperceel lichtjes is opgehoogd. Wellicht gebeurde dit gedeeltelijk in functie van de kerk en het kerkhof, waarmee het complex een ensemble vormt. Het resultaat is echter niet alleen letterlijk een verheven geheel, maar ook figuurlijk, want het accentueert de centrale functie van de kerk in het dorp.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

- A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994).

Brussel, 25-06-2002

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden,
Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid,

Paul VAN GREMBERGEN